

เส้นทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพ

บทหนึ่งตะลุงชั้นครูคูเมืองนครศรีธรรมราช

รศ.วิมล คำศรี

จันทรแก้ว

ประวิง

ประทีน

ล้อม

ประยูร

ปล้อง

ทวี

ปรีชา

จำเนียร

เคล้าน้อย

ความนำ

หนังสือตะลุงชั้นครูคูเมืองนครศรีธรรมราช จำนวน ๑๐ คณะ ที่คัดสรรมาศึกษาตั้งแต่ช่วงปี ๒๕๕๓-๒๕๖๗ ล้วนแต่เป็นผู้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพศิลปะบันเทิงตะลุง มีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่นิยมชมชอบ เป็นที่ประทับใจจดจำและบอกกล่าวเล่าขานของผู้ชมอย่างกว้างขวางในจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดอื่นๆ มีคุณลักษณะโดดเด่น เป็นที่น่าศรัทธา และมีศิษยานุศิษย์เป็นจำนวนมากทั้งสิ้น ศิลปินเหล่านั้น ประสบความสำเร็จในวิชาชีพได้อย่างไร จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจศึกษา

เส้นทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพ : อนุสติจากชีวิตและ งานของศิลปินหนังตะลุงชั้นครูคูเมืองนครศรีธรรมราช

จากการศึกษาชีวิตและผลงานของศิลปินหนังตะลุงชั้นครูคูเมืองนครศรีธรรมราชทั้ง ๑๐ คณะ และบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความแวดวงของศิลปินหนังตะลุง พบว่าเส้นทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพของศิลปินหนังตะลุง มีปัจจัยสำคัญอย่างน้อย ๒ ประการ คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ คุณลักษณะที่โดดเด่นของศิลปินหนังตะลุง กับปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยสนับสนุนส่งเสริมต่างๆ เป็นต้น กล่าวคือ

๑. คุณลักษณะที่โดดเด่นของศิลปินหนังตะลุง

หนังตะลุงชั้นครูคูเมืองนครศรีธรรมราชทั้ง ๑๐ คณะ ต่างมีลักษณะที่โดดเด่นเฉพาะตัว แต่พอจะประมวลเป็นคุณลักษณะโดยรวมของศิลปินหนังตะลุงชั้นครูได้ดังนี้

๑.๑ มีวัตรปฏิบัติที่เหมาะสมและสง่างาม

ทั้งส่วนที่ปฏิบัติต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อศิษย์ และศิลปินด้วยกัน ทั้งร่วมรุ่น รุ่นก่อนและรุ่นหลัง วัตรปฏิบัติต่อผู้แตงนียบหนังตะลุง ต่อเจ้าภาพผู้ชม และผู้มีคุณูปการ

วัตรปฏิบัติต่อตนเอง ได้แก่ ความสมถะ ยึดมั่นศรัทธาในพุทธธรรม สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ครูอาจารย์ มีอารมณ์เบิกบาน แจ่มใส มีวินัย มีสัจจะ มีวิริยะอุตสาหะ มีเมตตาธรรม และมีความพอดี เป็นต้น

การครองตนเป็นคนดี มีศีลธรรม มีคุณธรรม อันดีงามตามคำสอนแห่งพุทธศาสนา เป็นอารมณ์อันประเสริฐสำหรับมวลมนุษย์ แม้บุคคลเหล่านั้นจะไม่พาดนออกไปสู่สังคมในลักษณะการประชาสัมพันธ์ตนเอง โลกก็ประจักษ์แก่ใจ โลกยอมให้เกียรติยกย่องและเคารพนับถือ เข้าลักษณะ “ผู้ปฏิบัติธรรม ประพฤติธรรม ย่อมได้รับอานิสงส์แห่งธรรม”

การครองตนเป็นคนดีมีศีลธรรม คุณธรรมอันดีงามตามคำสอนแห่งพุทธศาสนา และการรักษาเอกลักษณ์ศักดิ์ศรีของศิลปิน ย่อมเป็นพลวัตปัจจัยส่งเสริมให้ศิลปินหนังตะลุงคงอยู่คู่กับชุมชนและสังคมได้อีกยาวนาน

วัตรปฏิบัติต่อครอบครัว ได้แก่ เป็น “จ้ตรแก้ว ก้นกศของภรรยา” และเป็น “พรหมของบุตร” เป็นหัวหน้าครอบครัวที่ดี ทั้งการครองตน ครองคน ครองงาน เป็นต้น

ศิลปะการแสดงหนังตะลุงเป็นวิชาชีพที่สามารถทำมาหาเลี้ยงครอบครัวได้ ความพร้อมในครอบครัว นำมาซึ่งความสำเร็จและประโยชน์สุขของมวลสมาชิก

วัตรปฏิบัติต่อศิษย์และศิลปินด้วยกัน ได้แก่ การมีพรหมวิหารธรรม โดยเฉพาะการมีเมตตาธรรมสูง สามารถเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรแก่ศิษย์และศิลปินได้อย่างไม่เสื่อมคลาย เป็นต้น

วัตรปฏิบัติต่อผู้แตงนียบหนังตะลุง ได้แก่ การเชิดชูคุณค่าของผู้แตงนียบหนังตะลุงอย่างชื่นชมว่า “ผู้แตงนียบหนังตะลุง” มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อคณะ

หนังตะลุง ผู้แต่งนิยายหนังตะลุงช่วยให้ศิลปินหนังตะลุง มีชื่อเสียงโด่งดัง คนเหล่านี้มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อวงการศิลปะหนังตะลุงเสมอมา

วัตรปฏิบัติต่อเจ้าภาพผู้ชมและผู้มีอุปการะคุณ
ได้แก่ ให้เกียรติเจ้าภาพ มีสัจจะต่อเจ้าภาพเสมอกัน ซื่อสัตย์ต่ออาชีพ ต่อเจ้าภาพมากกว่าสินจ้างรางวัล หรืออำนาจใดๆ ในส่วนของผู้ชมให้เกียรติให้โอกาสผู้ชมได้เลือกเรื่องหนังหรือนิยายหนังที่ผู้ชมอยากดู อยากชม และยกย่องเทิดทูนผู้มีคุณูปการอย่างจริงใจ เป็นต้น

วัตรปฏิบัติเหล่านี้เป็นเสน่ห์สำคัญที่ส่งผลให้ศิลปินหนังตะลุงชั้นครูคู่มือเมืองนครศรีธรรมราช ประสบผลสำเร็จในวิชาชีพ

๑.๒ มีจิตวิญญาณศิลปินในสายเลือดและมีความมุ่งมั่นศรัทธาในวิชาชีพ

การมีจิตวิญญาณศิลปินในสายเลือด ผนวกกับความมุ่งมั่นใส่ใจอย่างจริงจังและจริงใจตั้งแต่วัยเยาว์ เป็นเหตุปัจจัยและเป็นบริบทสำคัญยิ่งที่สนับสนุนส่งเสริมให้ความสำเร็จด้านศิลปะ ศิลปิน ความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพศิลปินเกิดขึ้นได้โดยไม่ยาก การได้คิดได้ทำในสิ่งที่ตนเองพึงปรารถนาแม้จะยากลำบากสักเพียงใดก็ตาม นอกจากจะสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ตนเองเมื่อทำสำเร็จแล้ว ยังเป็นพลังให้สร้างสรรค์งานอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

การสนใจใฝ่รู้ด้วยใจรัก แม้จะมีอุปสรรคหนานหนักสักเพียงใด ก็ไม่สามารถขวางกั้นพลังใจใฝ่รู้นั้นได้ และเมื่อความมุ่งมั่นจริงจัง จริงใจได้เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชน ย่อมมีผู้คนคอยเกื้อกูลและสนับสนุน บุคคล คณะบุคคลหรือกิจกรรมนั้นๆ ตามกำลัง เป็นพลังสนองศรัทธาปณิธานที่เกิดโดยมิต้องร้องขอ การแสดงออกซึ่งความความจริงจัง จริงใจให้ปรากฏอย่างมั่นคงในสิ่งที่มุ่งหวัง ย่อมมีพลังแวดล้อมรอบข้างมาเกื้อกูลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ท่ามกลางความชื่นชมยินดีของผู้อุปถัมภ์ค้ำชู

๑.๓ มีความเชื่อมั่นและยึดมั่นในตัวครูอาจารย์
การยึดมั่นตามแบบครู โดยเฉพาะครูโดยสายเลือด สามารถอนุรักษ์แบบฉบับครูอันเป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมไว้ได้อย่างยาวนาน ซึ่งเป็นมรดกที่ทรงคุณค่ายิ่งทางวัฒนธรรมและเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งซึ่งส่งผลให้ศิลปินหนังตะลุงมีชื่อเสียงโด่งดัง คิยจะดีเพราะมีครูด้วยความเชื่อมั่นและยึดมั่นในตัวครูอาจารย์ ก่อนเริ่มการแสดงทุกครั้งศิลปินหนังตะลุงจึงไหว้ครูเสมอทั้งภาคพิธีกรรม และการจับบทกลอน เมื่อออกรูป หน้าบทหรือ(อภิ) ปรายหน้าบท (ดูตัวอย่างหนังตะลุง : ปรายหน้าบท)

๑.๔ มีความสามารถทั้งเชิงศาสตร์หรือเชิงศิลป์สร้างสรรคงานศิลปะโดยมุ่งเน้นผู้ชมเป็นศูนย์กลาง
การเป็นศิลปินด้วยใจรัก แล้วสนใจใฝ่รู้และนำเอาวิถีชีวิตตามสภาพแวดล้อมของชุมชนมาเป็นองค์ประกอบในการสร้างสรรค์งานศิลปะการแสดงหนังตะลุงได้อย่างกลมกลืนกับวิถีชีวิตของผู้ชม ย่อมนำความสำเร็จและความอímเอิบในอรรถรสแห่งศิลปะ มาให้ทั้งผู้สร้างสรรค์ศิลปะและผู้เสพศิลปะอย่างทรงคุณค่าและมีความหมาย การสร้างสรรค์ศิลปะเพื่อศิลปะและประชาชน มุ่งแสดงหนังตะลุงเพื่อให้ประชาชนได้ “สาระและบันเทิง” และ “ดูหนังตะลุงไม่เป็นภัย มีแต่ได้ประโยชน์ การแสดงหนังตะลุงจะต้องให้ประชาชนผู้ชมได้รับอะไร ต่ออะไร ไปหลายอย่าง เราต้องหาทางและรู้จักสอดแทรก” เป็นความสามารถอันน่าชื่นชมยิ่งของศิลปินหนังตะลุง

เสียงประชาชน เป็นเสียงสวรรค์โดยแท้จริง ศิลปินหนังตะลุงคณะใดแสดงดีหรือไม่เพียงใด ให้ฟังเสียงประชาชนผู้ชมเป็นสำคัญ “การรู้แล้วบอกต่อ” หรือการเล่าขานปากต่อปาก เป็นการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ได้ผลยิ่งขึ้น กว่าโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ปรุงแต่ง แสร้งทำ ที่หวังประโยชน์หรืออิมิสสินจ้างในรูปลักษณะต่างๆ การศึกษาเป็นปัจจัย

สำคัญตลอดกาลที่จะช่วยให้ศิลปินได้นำเอาสาระความรู้ และความบันเทิงไปสู่ชุมชนและเป็นที่ต้องการของ ชุมชนตลอดกาล

ศิลปินหนังตะลุงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะ ต้องนำเอา “ศิลป์” และ “ศาสตร์” หลายสาขามารวมกันเข้าเพื่อการดำรงตนให้อยู่รอดปลอดภัยและถ่ายทอด ให้ผู้ชมได้รับทั้ง “ศิลป์” และ “ศาสตร์” นั้นอย่างสมดุล โดยเฉพาะ “ไสยศาสตร์” ยังเป็นศาสตร์สำคัญสำหรับ ศิลปินหนังตะลุง

วิถีชีวิตแห่งศิลปิน กับวิชาโหราศาสตร์ และ ไสยศาสตร์ เป็นของคู่กัน วิทยาการนี้มีผลต่อศิลปิน หนังตะลุงอย่างจริงจัง ประจักษ์ชัดในชีวิตของ หนังตะลุงหลายคณะเช่นในชีวิตของหนังทวิศิลป์ เศษประจักษ์ชัดในเรื่องนี้ และมีสักขีพยานช่วยยืนยัน เพราะเขาเหล่านั้นเคยอยู่ในเหตุการณ์และแก้ไขเหตุร้าย ให้กลับกลายเป็นดีมาแล้ว คือ หนังสือหนังแก้ว บุญขวัญ อาจารย์ของหนังทวิศิลป์ บางตะพง และหมอวุ่น อินนุพัฒน์ หมอประจำคณะของหนังทวิศิลป์ บางตะพง นั่นเอง

๑.๕ มีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่ศึกษา และฝึกหัด ปฏิบัติจริงจนมีดีอยู่ในเนื้อ

ศิลปินที่ “ดีอยู่ในเนื้อ” หรือศิลปินโดยแท้ ย่อมนั่งอยู่ในหัวใจของผู้คนในสังคมตลอดกาล ต่างกับ ศิลปิน “ข้อมลิ” ที่มีภาพลวงตาประชาชนเพียงชั่วคราว ช่วยยามเท่านั้น ซึ่งนอกจากจะหลอกตัวเอง หลอก สังคมแล้ว ยังเป็นการทรยศและทำลายอาชีพศิลปิน วิกด้วย ความจริงที่เป็นธรรมชาติ ปราศจากปรุงแต่ง ที่เต็มไปด้วยอคติข้อมเป็นความจริงที่ประชาคม รับผิดแล้วชื่นชมและประชาสัมพันธ์ไปสู่ชุมชนและ สังคมในวงกว้างอย่างสนิทใจได้ทุกเมื่อ

การสนใจใฝ่รู้ใฝ่ศึกษาวิทยาการ การได้สัมผัส ชุมชนและสังคมอย่างหลากหลาย และรู้จักใช้ ประสบการณ์จากแต่ละชุมชนและสังคมมาพัฒนา

สร้างสรรค์ผลงานของตนอย่างเหมาะสม เป็นประโยชน์ อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การมีความสนใจ ในวิถีชีวิตของเพื่อนบ้าน รักพวกรักพ้อง สนใจใน งานศิลปะหนังตะลุง มีความจำดีและมีความสามารถในการประยุกต์เหตุการณ์ให้เข้านิยายหนังตะลุงสอดคล้อง กับสภาพท้องถิ่นและชุมชนที่ไปแสดงได้เป็นอย่างดี

เส้นทางการเป็นศิลปิน “มืออาชีพ” ที่ใครๆ ก็ยกย่อง ชื่นชม บูชา ศรัทธา และอยากเป็น ศิษยานุศิษย์นั้น เป็นเส้นทางที่คดเคี้ยว และยาวไกล ศิลปินต้องอาศัยความมุ่งมั่น อดทน ฝึกฝน ด้วยปฏิปทา ซึ่งมีเป้าหมายและอุดมการณ์ที่แจ่มชัดตลอดเวลา

ศิลปินที่ก่อเกิดจากเนื้อแท้ แล้วอาศัยบริบทอื่นๆ มาปรุงแต่งให้ไปในทิศทางที่แน่นอน มั่นคง และยังยืน จะเป็นศิลปินที่ยิ่งใหญ่ สามารถยึดถือเป็นอาชีพหลัก ได้อย่างน่าชื่นชม

๑.๖ มีภูมิปัญญาและชั้นเชิงในการแสดงหนัง ตะลุงให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้ชม

ศิลปินหนังตะลุงจะเป็นที่ชื่นชอบของผู้ชม จะต้องมีการวิจัยผสมผสานกันหลายองค์ประกอบ ทั้งที่เป็นบุคลิกภาพส่วนตัว และความสามารถเชิงศิลปะ โดยความสามารถเชิงศิลปะการแสดงหนังตะลุงนั้น เป็นที่ยอมรับกันในหมู่นักเลงหนังตะลุงว่า หนังตะลุง คณะใดมีเสียงดี กลอนดี เรื่องดี เชิดรูปดี บทเจรจาดี मुखตลกดี ดำเนินเรื่องดี ฯลฯ หนังตะลุงคณะนั้น จะเป็นที่ชื่นชอบของผู้ชม

๑.๗ มีภูมิปัญญาในการบูรณาการศาสตร์และ ศิลป์ได้อย่างเหมาะสมกลมกลืน

เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในหมูศิลปิน พื้นบ้านว่าการแสดงหนังตะลุงเป็นศิลปะบูรณาการความ สามารถรอบด้าน ทั้งการเชิดรูป การเจรจา การขับ บทกลอน การสร้างมุขตลก ซึ่งให้ทั้งสาระและบันเทิง ที่หลากหลายได้อย่างกลมกลืน และมีเอกลักษณ์เฉพาะ ของแต่ละคน

นายหนังก็นำมาเฉลี่ยเพิ่มเติมให้ลูกคู่โดยถ้วนหน้า
ดังนี้ เป็นต้น

การเซตชุด่าคน และครองตนเป็นผู้นำคณะ
ที่สว่างาม เป็นอาภรณ์อันประเสริฐ ที่ช่วยส่งเสริม
ให้นายหนังผู้นั้น “นั่งอยู่ในใจผู้คน” ได้ตลอดกาล ฯลฯ

ปัจจัยภายในที่เป็นคุณลักษณะโดดเด่นของ
ศิลปินหนังตะลุงทั้ง ๕ ประการนี้ ได้ผ่านการพิสูจน์
ซ้ำมาจากศิลปินหนังตะลุงรุ่นแล้วรุ่นเล่า ว่าเป็นปัจจัย
อันทรงพลังที่ส่งผลให้หนังตะลุงก้าวสู่ความสำเร็จใน
วิชาชีพอย่างยั่งยืน

โดยหลักแห่งพุทธธรรมเป็นที่เชื่อมั่นได้ว่า
ปัจจัยภายในหลายประการดังกล่าวมา อยู่ในวิสัย
ที่ผู้สนใจ สามารถฝึกได้ หากมีความมุ่งมั่นศรัทธา
นำหน้าแล้วตามด้วยฉันทะ เพียรพยายาม ความสำเร็จ
ก็อยู่ไม่ไกลเกินฝัน พุทธธรรมหมวดอิทธิบาทสี่ ย่อมมี
คุณค่าและมีความหมายต่อผู้ซึ่งมีความมุ่งมั่นที่จะทำ
ความฝันให้เป็นจริงได้เสมอ

๒. ปัจจัยภายนอก ที่มีพลังอำนาจส่งผลให้ศิลปิน หนังตะลุงก้าวสู่ความสำเร็จในวิชาชีพ

หลักฐานทางวรรณคดีไทยยืนยันได้ว่า
ผู้อุปถัมภ์กวี หรือศิลปิน ประชาชน และบริบท หรือ
สิ่งแวดล้อมทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน
ส่งเสริมศิลปะ ให้มีความเจริญรุ่งเรือง ศิลปินหนังตะลุง
เมืองนครศรีธรรมราช ก็มีเหตุปัจจัยสนับสนุนส่งเสริม
ทำนองเดียวกันกับศิลปะวรรณคดี คือ ผู้อุปถัมภ์ศิลปิน
หนังตะลุง ประชาชนและบริบทหรือสิ่งแวดล้อม
ทางสังคมเป็นปัจจัยสนับสนุนให้มืออาชีพที่มั่นคง(ดูเรื่อง
ปัจจัยสนับสนุนส่งเสริมหนังตะลุงประกอบด้วย)

สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลและมีผลต่อคุณภาพชีวิต
มนุษย์เสมอและบริบทแห่งสังคมมีส่วนสำคัญที่จะ
หล่อหลอมให้ผู้คนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปตามสภาวะ
แวดล้อมได้ส่วนหนึ่ง ยังมีเชื้ออยู่ในสายโลหิต
มีจิตใจใฝ่ฝัน และได้บริบททางสังคม ผสมกลมกลืน
อันกลมกล่อมแล้ว ชีวิตย่อมเจริญวัยไปสู่ทิศทางที่มุ่งหวัง
ได้ก่อนข้างจะมั่นคงและแน่นอน

ผู้อุปถัมภ์ศิลปินหนังตะลุง ประชาชน และ
บริบทหรือสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก
ที่มีพลังอำนาจส่งผลให้ศิลปินหนังตะลุงเมืองนครศรีธรรมราช
ก้าวสู่ความสำเร็จในวิชาชีพ ซึ่งสังเคราะห์ได้จากชีวิต
และผลงานของศิลปินหนังตะลุงชั้นครูคูเมืองนครศรี-
ธรรมราช เป็นดังนี้

๒.๑ วัด ภิภุหรือสถาบันทางศาสนา

วัดและชุมชน มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการ
เสริมสร้างพัฒนาและสืบทอดศิลปิน ศิลปินที่แท้จริง
มิใช่ศิลปินของลูกเมียหรือครอบครัว แต่เป็นศิลปินของ
ปวงชน วัดและชุมชนมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการ
สนับสนุนให้ศิลปินหนังตะลุงเป็นศิลปินของปวงชน

วัดซึ่งหมายรวมถึง ภิภุ หรือสถาบันทาง
ศาสนา มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมให้
หนังตะลุงก้าวสู่เส้นทางความสำเร็จในวิชาชีพ

ภาพลักษณ์แห่งการสนับสนุนส่งเสริมจำแนกได้เป็น ๓ ลักษณะสำคัญคือ

๒.๑.๑ สร้างสรรค์ ศิลปินหนังตะลุง

ด้วยวิธีการใช้วัดเป็นศูนย์กลางให้การศึกษาฝึกหัด ส่งเสริม เพิ่มพูนทักษะเรื่องภาพลักษณ์หนังตะลุง วัดจึงเป็นศูนย์กลางของศิลปินหรือผู้สนใจการแสดงหนังตะลุง โดยมีภิกษุเป็นศูนย์ประสานงานและส่งเสริมพัฒนาการของศิลปินหนังตะลุง ทำนองเดียวกันกับการตั้งราชสำนักเป็นศูนย์กลางหรือศูนย์รวมของนักปราชญ์ราชกวี่

๒.๑.๒ สร้างงาน สร้างเวที สร้างสนาม

ให้ศิลปินหนังตะลุงได้มีโอกาสแสดงความสามารถ เช่น การจัดงานประเพณีเทศกาลต่างๆ ขึ้นในวัด แล้วเปิดโอกาสให้ศิลปินหนังตะลุงได้มีโอกาสแสดงในงาน ทั้งในลักษณะของการมีค่าตอบแทนและการกุศล แล้วแต่กรณี และมีกิจกรรมการจัดการประกวดแข่งขันประชันโรง ชิงรางวัล เป็นต้น

๒.๑.๓ ส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานของศิลปินหนังตะลุง

ในรูปลักษณะต่างๆ เช่น การกล่าวแสดงความชื่นชมในผลงานของศิลปินหนังตะลุงให้เป็นที่ทราบของประชาชนทั่วไป การเปิดโอกาสให้ศิลปินหนังตะลุงได้แสดงความสามารถต่อหน้าสาธารณชน การบันทึกเสียงแล้วเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ฟังในกาลเวลาอันเหมาะสม เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ภิกษุหรือสถาบันศาสนาในอดีตมีบทบาทสำคัญยิ่ง ต่อการสนับสนุนส่งเสริมศิลปินหนังตะลุง

๒.๒ องค์กรภาครัฐ

ศิลปินหนังตะลุงเป็นเรื่องของพื้นบ้านเมื่อเทียบกับโขนละคร ฟ้อนรำ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องอยู่กับราชสำนัก จะพบว่า องค์กรของรัฐในยุคก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองให้จะความสนใจเรื่อง

“พื้นบ้าน” โดยเฉพาะหนังตะลุง ค่อนข้างน้อย แต่บางช่วงเวลาศิลปินพื้นบ้านก็ได้รับความสนใจจากองค์กรส่วนกลางอยู่บ้างเช่นกัน ดังมีหลักฐานปรากฏว่า ศิลปินพื้นบ้านได้รับการอบรมจากองค์กรของรัฐบาลส่วนกลาง เช่น ทางราชการได้เชิญศิลปินพื้นบ้านเข้ารับการอบรมศิลปวัฒนธรรม ในกรมมหรสพกรุงเทพมหานคร ในช่วงปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้น ส่วนองค์กรของรัฐในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะระดับอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน ศิลปินจะได้รับการต้อนรับและอุปถัมภ์ค้ำชูอย่างใกล้ชิด

อย่างไรก็ตาม จากหลักฐานทางการศึกษาคติชนวิทยาและวัฒนธรรมพบว่า องค์กรของรัฐบาลส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นได้หันมาสนใจในแง่ของการสนับสนุนศิลปินพื้นบ้านค่อนข้างจริงจังและกว้างขวางขึ้น เมื่อประมาณ พ.ศ.๒๕๐๐ เป็นต้นมานี้เอง โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนรายวิชาคติชนวิทยาหรือคติชนวิทยา เพราะโดยธรรมชาติของรายวิชานี้ สนใจศึกษาวิถีชีวิตพื้นบ้านหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องพื้นบ้านเป็นสำคัญ

องค์กรของรัฐส่วนกลางที่ดูแลศิลปินพื้นบ้านอย่างใกล้ชิดตามภารกิจขององค์กรในกาลปัจจุบัน คือ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรระดับกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้พัฒนาขึ้นเมื่อประมาณเกือบ ๒๕ ปีที่ผ่านมา โครงการสำคัญที่ส่งผลต่อการอุปถัมภ์ค้ำชูศิลปินพื้นบ้านอย่างเป็นรูปธรรม คือ “โครงการส่งเสริมผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม” ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นต้นมา

องค์กรของรัฐในส่วนภูมิภาคซึ่งสนับสนุนส่งเสริมศิลปินหนังตะลุง ได้แก่ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ และสถาบันการศึกษาต่างๆ เป็นต้น

๒.๓ องค์กรเอกชน

ในสถานการณ์ปัจจุบันองค์กรเอกชนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นมูลนิธิริสมาคม ชมรม สโมสรและกลุ่มสนใจต่างๆ รัฐเปิดโอกาสให้องค์กรเอกชนเหล่านี้ได้มีบทบาทและมีส่วนสำคัญในการอุปถัมภ์คำชูและส่งเสริมศิลปินพื้นบ้านทุกประเภท จากข้อมูลของสำนักงานวัฒนธรรมศรีธรรมราช พบว่า เมืองนครศรีธรรมราชมีองค์กรเอกชนจำนวนมากมาย รวมทั้งที่เป็นองค์กรของศิลปินเองด้วย หากศิลปินพื้นบ้านได้รับการอุปถัมภ์คำชูเพียงคณะละหนึ่งองค์กรเอกชน ศิลปินก็จะมีพลังสร้างสรรค์ผลงานศิลปะมาบริการสังคมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๒.๔ นักจัดรายการและปัจเจกชนผู้สนใจ

นักจัดรายการที่เคยช่วยอุปถัมภ์คำชูศิลปินพื้นบ้าน ซึ่งบรรดาศิลปินพื้นบ้านต่างรู้จักกันดีในเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อประมาณยี่สิบปีที่ผ่านมามีอยู่หลายท่าน เช่น นายฟ่วง ช่วยคงทอง นายถวิล บุญช่วย และนายเจริญ คลิ่งทอง เป็นต้น บุคคลเหล่านี้ล้วนมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมให้ศิลปินพื้นบ้านได้สร้างสรรค์ผลงานบริการชุมชนทั้งสิ้น ยิ่งไปกว่านั้น บริษัท ห้างร้านต่างๆ ก็หันมาสนใจศิลปินพื้นบ้านและให้การสนับสนุนส่งเสริมศิลปินพื้นบ้านในรูปแบบลักษณะต่างๆ มากกว่าแต่ก่อน ดังเช่น นายอนุชิต สกุลอมร ประธานกรรมการธนาคารเพลงเทพมิวสิก ได้สนับสนุนส่งเสริมให้ศิลปินหนังตะลุงได้มีโอกาสถ่ายทอดผลงานการแสดงหนังตะลุง บันทึกลงในสื่อสมัยใหม่ เช่น แดบบันทึกเสียง วิทยุทัศน์ วิทยุไอซีดี เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัจเจกชนที่มีจิตวิญญาณแห่งวัฒนธรรมพื้นบ้านคอยอุปถัมภ์คำชู และคอยสนับสนุนส่งเสริมศิลปินพื้นบ้านอยู่อย่างต่อเนื่องอีกหลายท่าน

การแสดงหนังตะลุงในปัจจุบันได้รับการเผยแพร่ ส่งเสริมในรูปแบบของวีดีโอซีดี บันทึกการแสดงสดมากขึ้น

สรุป

เส้นทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพ : อนุสติจากชีวิตและงานของศิลปินหนังตะลุงชั้นครูคู่เมืองนครศรีธรรมราช ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ๒ ประการคือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ คุณลักษณะที่โดดเด่นของผู้ประกอบวิชาชีพ กับ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ผู้อุปถัมภ์คำชู และบริบทหรือสิ่งแวดล้อมทางสังคม

ปัจจัยทั้ง ๒ ประการสำคัญนี้ได้ผ่านการพิสูจน์เข้ามาแล้วโดยศิลปินหนังตะลุงชั้นครูคู่เมืองนครศรีธรรมราช หลายคณะ ว่า หากผู้ใดถึงพร้อมด้วยคุณปัจจัยเหล่านี้ ผู้นั้นย่อมประสบความสำเร็จในวิชาชีพเป็นที่แน่นอน คุณปัจจัยทั้ง ๒ ประการนี้จึงเป็นขุมทรัพย์สาธารณะที่ทุกคนสามารถใช้ภูมิปัญญาของตนตามสมควรแก่ศักยภาพได้โดยปราศจากความลังเล